

กระทู้ถามที่ ๓๑๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง การแก้ไขปัญหาผู้บุกรุกที่ราชพัสดุ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ดังต่อไปนี้

ด้วยปัจจุบันกรมธนารักษ์ กระทรวงการคลัง มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการปกครอง ดูแลการบำรุงรักษา และบริหารจัดการทรัพย์สินภาครัฐในการใช้และการจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ การพัฒนาศักยภาพที่ราชพัสดุ การได้มาซึ่งที่ราชพัสดุกรมธนารักษ์ได้มาจากหลายช่องทาง คือ จากการซื้อ การแลกเปลี่ยนการรับบริจาคหรือมีผู้ยกให้ โดยผลของสัญญา โดยการหวงห้าม หรือ ดำเนินการให้ได้มาซึ่งที่ดินเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการ การเวนคืน และการรับทรัพย์สิน ปัจจุบันมีพื้นที่ อยู่ในความครอบครองดูแลของกรมธนารักษ์ทั่วประเทศเป็นจำนวนมาก หน่วยงานราชการต่าง ๆ เป็นองค์กรหนึ่งที่ใช้ประโยชน์จากที่ราชพัสดุ กรมธนารักษ์ โดยการขอเข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุ ซึ่งแต่ละหน่วยจะมีการทำหนังสือขออนุญาตใช้พื้นที่ตามแบบที่กำหนด แต่เมื่อส่วนราชการเข้าใช้พื้นที่แล้ว และต่อมาได้มีการย้ายออกจากที่ราชพัสดุนั้น ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตาม กรมธนารักษ์มักจะมีได้มีการ ปิดกั้นการเข้าใช้ประโยชน์จากพื้นที่นั้น ปล่อยให้เป็นที่ดินหรือตึกร้าง ปัญหาที่ตามมาคือมีผู้บุกรุก เข้าใช้พื้นที่ ครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตทั้งจากผู้รั้งที่อยู่อาศัย หรือแม้แต่ประชาชนในพื้นที่ ที่ถือวิสาสะเข้าใช้ประโยชน์ ปัญหาที่ตามมาคือความเสื่อมโทรมของพื้นที่ บางพื้นที่กลายเป็นแหล่งมั่วสุม สร้างความเดือดร้อนรำคาญให้กับประชาชนพื้นที่ใกล้เคียงเป็นอย่างมาก เมื่อจำเป็นต้องเข้าใช้พื้นที่ ในภายหลัง ปัญหาที่ตามมาคือการขับไล่ออกจากพื้นที่ซึ่งเป็นไปด้วยความยากลำบากและสร้างภาระงาน ให้เกิดขึ้นโดยไม่จำเป็น จากเหตุผลข้างต้น จึงขอเรียนถามว่า

๑. กระทรวงการคลัง มีแนวทางในการบริหารจัดการการปกครอง ดูแล การบำรุงรักษา และบริหารจัดการกับที่ราชพัสดุหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. ภายหลังจากการขอเข้าใช้พื้นที่ราชพัสดุของหน่วยงานราชการ และเมื่อมีการย้ายออก กระทรวงการคลังได้มีการกำหนดข้อปฏิบัติหรือแนวทางการบริหารจัดการการเข้าสำรวจ ตรวจสอบพื้นที่ ภายหลังจากที่หน่วยงานราชการได้ทำการย้ายออกจากที่ราชพัสดุนั้นหรือไม่ อย่างไร ขอทราบ รายละเอียด

๓. กระทรวงการคลัง มีมาตรการในการจัดการกับผู้บุกรุกพื้นที่ราชพัสดุโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด
ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
สฤษฎ์พงษ์ เกี่ยวข้อง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย
จังหวัดกระบี่

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๑๔ ร.

ของ นายสฤกษ์พงษ์ เกี่ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคภูมิใจไทย จังหวัดกระบี่
เรื่อง การแก้ไขปัญหาผู้บุกรุกที่ราชพัสดุ

ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้า นายเศรษฐา ทวีสิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกียรตินี้ ดังนี้

คำถามข้อ ๑ กระทรวงการคลังมีแนวทางในการบริหารจัดการการปกครอง ดูแล
การบำรุงรักษาและบริหารจัดการกับที่ราชพัสดุหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อ ๑ กระทรวงการคลัง ขอเรียนว่าตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒
มาตรา ๘ กำหนดให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ และให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่
ในการปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ส่วนการใช้และการจัดหาประโยชน์ให้เป็นไปตาม
ที่บัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

กระทรวงการคลัง โดยกรมธนารักษ์ มีแนวทางในการบริหารจัดการการปกครอง ดูแล
การบำรุงรักษา และบริหารจัดการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒
และกฎหมายลำดับรองที่ออกตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุดังกล่าว ดังนี้

การปกครอง ดูแล การบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ

๑. กำหนดให้กรมธนารักษ์มีหน้าที่ในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุและดำเนินการขึ้นทะเบียน
ที่ราชพัสดุ ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๓ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘

๒. กรณีที่ราชพัสดุแปลงใดยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน หรือหนังสือสำคัญสำหรับ
ที่ดินสูญหายหรือชำรุดจนไม่อาจใช้ได้ หรือต้องการแบ่งแยกกรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครอง
กรณีที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร กำหนดให้กรมธนารักษ์เป็นผู้ยื่นคำขอ
และดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน และกรณีที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุตั้งอยู่ในจังหวัดอื่น
นอกจากกรุงเทพมหานคร ให้สำนักงานธนารักษ์พื้นที่เป็นผู้ยื่นคำขอ และดำเนินการเพื่อให้ได้มา
ซึ่งหนังสือสำคัญสำหรับที่ดิน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๕

๓. การรังวัด การพิสูจน์สอบสวนการทำประโยชน์ หรือการตรวจสอบเนื้อที่ หรือกรณีอื่นใด
ตามประมวลกฎหมายที่ดิน ในกรณีที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร กำหนดให้
กรมธนารักษ์และผู้ใช้ที่ราชพัสดุ เป็นผู้นำทำการสำรวจรังวัด ให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ระวางชี้แนวเขตที่ดิน และลงนามรับรองแนวเขตที่ดิน รวมทั้งทำความเข้าใจในการสอบสวนเปรียบเทียบ
และสอบสวนใกล้เคียง และกรณีที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุตั้งอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร
ให้ธนารักษ์พื้นที่และผู้ใช้ที่ราชพัสดุเป็นผู้ดำเนินการดังกล่าว ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงการใช้
ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๑๖

การใช้ที่ราชพัสดุ

จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงการใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นว่า

(๑) กรณีที่ราชพัสดุตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ขอใช้ยื่นหนังสือแสดงความประสงค์ขอใช้ที่ราชพัสดุต่อกรมธนารักษ์ กรณีที่ราชพัสดุตั้งอยู่ในจังหวัดอื่นนอกจากกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ขอใช้ยื่นหนังสือต่อสำนักงานธนารักษ์พื้นที่ซึ่งที่ราชพัสดุตั้งอยู่โดยต้องได้รับความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัด และให้สำนักงานธนารักษ์พื้นที่ส่งหนังสือและเอกสารหรือหลักฐานพร้อมความเห็นของผู้ว่าราชการจังหวัดไปยังกรมธนารักษ์ โดยผู้ขอใช้จะเข้าใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากกรมธนารักษ์แล้ว

(๒) การใช้ที่ราชพัสดุเพื่อจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการโดยมิใช่การจัดสวัสดิการในเชิงธุรกิจ ให้ถือว่าเป็นการใช้ที่ราชพัสดุเพื่อประโยชน์ในทางราชการ

(๓) ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ที่ราชพัสดุ หรือในกรณีที่มีปัญหาไม่อาจตกลงกันได้เกี่ยวกับการใช้ ปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ ให้กรมธนารักษ์เสนอให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุพิจารณา

(๔) ผู้ใช้ที่ราชพัสดุมีหน้าที่ดูแลและบำรุงรักษาที่ราชพัสดุให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์อยู่เสมอ และระมัดระวังมิให้เกิดการบุกรุกหรือความเสียหายใด ๆ แก่ที่ราชพัสดุ จัดทำรายงานเกี่ยวกับการใช้ ปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ เสนอต่อกรมธนารักษ์ ภายในเดือนกันยายนของทุกปี

การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุ

จะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงการจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นต้นว่า

(๑) การนำที่ราชพัสดุมาจัดหาประโยชน์ได้จะต้องเป็นที่ราชพัสดุซึ่งไม่ได้ใช้ประโยชน์ในทางราชการหรือที่ไม่ได้สงวนไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในทางราชการ โดยสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

โดยวิธีเช่า (๑) การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้อาศัย

(๒) การให้เช่าที่ดินที่ผู้เช่าใช้ประกอบการเกษตร

(๓) การให้เช่าที่ดินเพื่อประโยชน์อย่างอื่น

(๔) การให้เช่าอาคารซึ่งเป็นที่ราชพัสดุ

โดยวิธีจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากการจัดให้เช่า เช่น ใช้ทำสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การปรับปรุงภูมิทัศน์ กิจกรรมระเบิดและย่อยหิน กิจกรรมเหมืองแร่ เป็นต้น

(๒) อำนาจหน้าที่ในการจัดให้เช่า การใช้สิทธิตามสัญญา การบอกเลิกสัญญาเช่า การจัดทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นนอกเหนือจากการจัดให้เช่า การใช้สิทธิตามสัญญาต่างตอบแทน

และการบอกเลิกสัญญาต่างตอบแทน เป็นอำนาจหน้าที่ของอธิบดีกรมธนารักษ์ โดยอธิบดีกรมธนารักษ์ จะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ธนารักษ์พื้นที่ หรือผู้ใช้ที่ราชพัสดุเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้

(๓) การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการได้ ดังนี้

๓.๑ ที่ราชพัสดุที่ยังไม่ได้ใช้เพื่อประโยชน์ในทางราชการของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓.๒ ที่ราชพัสดุที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นยังไม่ได้ใช้ประโยชน์

(๔) การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุโดยการทำสัญญาเช่าให้ใช้วิธีประมูล เว้นแต่

๔.๑ การจัดให้เอกชนทำสัญญาเช่าที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งมีเนื้อที่ไม่เกินหนึ่งร้อยตารางวา และมีราคาไม่เกินตารางวาละห้าหมื่นบาท

๔.๒ การจัดให้เอกชนทำสัญญาเช่าที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุเพื่อใช้ประกอบการเกษตร ซึ่งมีเนื้อที่ไม่เกินสิบห้าไร่ และมีราคาไม่เกินไร่ละห้าแสนบาท

๔.๓ การจัดให้องค์กรสาธารณประโยชน์หรือองค์กรสาธารณกุศลทำสัญญาเช่าที่ราชพัสดุเพื่อใช้ในกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์หรือสาธารณกุศลที่ไม่ได้มุ่งหากำไร

๔.๔ การจัดให้ข้าราชการทำสัญญาเช่าที่ราชพัสดุตามโครงการสงเคราะห์ข้าราชการหรือสวัสดิการของข้าราชการ ซึ่งมีเนื้อที่รายละไม่เกินหนึ่งร้อยตารางวา

๔.๕ การจัดให้คณะกรรมการสวัสดิการภายในส่วนราชการทำสัญญาเช่าที่ราชพัสดุเพื่อจัดสวัสดิการในเชิงธุรกิจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจัดสวัสดิการภายในส่วนราชการ

๔.๖ การจัดให้องค์กรคนพิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ทำสัญญาเช่าที่ราชพัสดุเพื่อใช้ดำเนินการกิจขององค์กรคนพิการ

๔.๗ การจัดให้เจ้าของที่ดินที่อยู่ติดกับที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุทำสัญญาเช่าที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุนั้นมีขนาดหรือเนื้อที่ไม่เพียงพอที่จะปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น

๔.๘ กรณีอื่นที่ปลัดกระทรวงการคลังเห็นว่าไม่เหมาะสมที่จะกระทำโดยใช้วิธีประมูล

(๕) การจัดหาประโยชน์ที่ราชพัสดุโดยการทำสัญญาต่างตอบแทนอื่น ให้ใช้วิธีประมูล เว้นแต่

๕.๑ การจัดให้เอกชนทำสัญญาต่างตอบแทนอื่นเพื่อใช้ทำสาธารณูปโภค สาธารณูปการ หรือการปรับปรุงภูมิทัศน์

๕.๒ การจัดให้เอกชนซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตหรือผู้ขอรับสัมปทานจากส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐทำสัญญาต่างตอบแทนอื่น เช่น กิจการระเบิดและย่อยหิน กิจการเหมืองแร่ กิจการดูดทราย การทำบ่อดินลูกรัง

๕.๓ กรณีอื่นที่ปลัดกระทรวงการคลังเห็นว่าไม่เหมาะสมที่จะกระทำโดยใช้วิธีประมูล

(๖) การให้สิทธิกับทายาทของผู้เช่าที่ถึงแก่กรรมได้เช่าที่ราชพัสดุต่อไปจนกว่าสัญญาเช่าเดิมจะครบกำหนดจะดำเนินการก็ได้เมื่อทายาทร้องขอ (การขอสืบสิทธิการเช่าแทนผู้เช่าเดิมที่ถึงแก่กรรม)

คำถามข้อ ๒ ภายหลังการขอเช่าใช้พื้นที่ราชพัสดุของหน่วยงานราชการ และเมื่อมีการย้ายออก กระทรวงการคลังได้มีการกำหนดข้อปฏิบัติหรือแนวทางการบริหารจัดการการเช่าสำรวจ ตรวจสอบพื้นที่ ภายหลังจากที่หน่วยงานราชการได้ทำการย้ายออกจากที่ราชพัสดุนั้นหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อ ๒ กระทรวงการคลัง ขอเรียนว่า ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๑๙ กำหนดว่า ที่ราชพัสดุให้นำไปใช้เพื่อประโยชน์ในทางราชการในการปฏิบัติตามหน้าที่ และอำนาจของส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องใช้ที่ราชพัสดุภายในระยะเวลา ๓ ปี นับตั้งแต่วันที่ทำความตกลงกับกรมธนารักษ์ ตามข้อ ๒๒ แห่งกฎกระทรวงการใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตลอดจนจัดทำรายงานเกี่ยวกับการใช้ ปกครอง ดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุ เสนอต่อกรมธนารักษ์ภายในเดือนกันยายนของทุกปี ตามข้อ ๑๙ (๒) แห่งกฎกระทรวงการใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๓ และหากส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ใช้ที่ราชพัสดุภายในระยะเวลาที่กำหนดให้กรมธนารักษ์เรียกคืนที่ราชพัสดุจากผู้ใช้ที่ราชพัสดุได้ตามข้อ ๒๓ แห่งกฎกระทรวงดังกล่าว

กระทรวงการคลัง โดยกรมธนารักษ์ได้มีการกำหนดข้อปฏิบัติหรือแนวทางการบริหารจัดการ การเช่าสำรวจตรวจสอบพื้นที่ ภายหลังจากที่หน่วยงานราชการได้ทำการย้ายออกจากที่ราชพัสดุ โดยจะต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงการใช้ที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อ ๒๔ ซึ่งกำหนดว่าก่อนส่งคืนที่ราชพัสดุ ให้ผู้ใช้ที่ราชพัสดุดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ดำเนินการให้ที่ราชพัสดุอยู่ในสภาพที่เหมาะสม

(๒) แก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ที่ราชพัสดุ

(๓) ดำเนินการให้ผู้บุกรุกออกจากที่ราชพัสดุ ทั้งนี้ กรมธนารักษ์อาจจะพิจารณาเข้าดำเนินการเอง หรือดำเนินการร่วมกับผู้ใช้ที่ราชพัสดุ ส่วนราชการอื่น หรือผู้เกี่ยวข้องก็ได้ โดยผู้ใช้ที่ราชพัสดุมีหน้าที่รวบรวมเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้แก่กรมธนารักษ์

การดำเนินการข้างต้น ผู้ใช้ที่ราชพัสดุต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น

คำถามข้อ ๓ กระทรวงการคลัง มีมาตรการในการจัดการกับผู้บุกรุกพื้นที่ราชพัสดุโดยไม่ได้ ครอบครองหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

คำตอบข้อ ๓ กระทรวงการคลัง โดยกรมธนารักษ์ ดำเนินการแก้ไขปัญหาการบุกรุก ที่ราชพัสดุ ๒ แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ ในกรณีที่ผู้ครอบครองที่ราชพัสดุโดยมิชอบที่ไม่ได้แย่งกรรมสิทธิ์และครอบครอง ทำประโยชน์อยู่ก่อนวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ โดยการรับรองสิทธิด้วยการจัดให้เช่าที่ราชพัสดุ เพื่อยุ่อาศัยและทำกินตามโครงการ “รัฐเอื้อราษฎร์” (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๗ - พ.ศ. ๒๕๕๘) “ธนารักษ์ประชารัฐ” (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - พ.ศ. ๒๕๖๕) และ “ธนารักษ์เอื้อราษฎร์”

(ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ จนถึงปัจจุบัน) ซึ่งถือเป็นโครงการที่กรมธนารักษ์ตอบสนองนโยบายของรัฐเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

แนวทางที่ ๒ ในกรณีที่ผู้ครอบครองที่ราชพัสดุโดยมิชอบและครอบครองทำประโยชน์ หลังวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๖ ให้ดำเนินการกับผู้บุกรุกเข้าครอบครองที่ดินของรัฐรายใหม่ทุกราย ออกจากพื้นที่ภายในกำหนดเวลาที่เห็นสมควร ตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ โดยเคร่งครัดเพื่อควบคุมการครอบครองที่ดิน มิให้ขยายบริเวณออกไปจากที่เป็นอยู่เดิม

ตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้กำหนดบทลงโทษผู้บุกรุกที่ราชพัสดุไว้ใน มาตรา ๔๕ ซึ่งกำหนดว่า ผู้ใดเข้าไปในที่ราชพัสดุเพื่อยึดถือหรือครอบครองทั้งหมดหรือแต่บางส่วน โดยไม่มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเข้าไปกระทำการใด ๆ อันเป็นการรบกวนการใช้ประโยชน์ ที่ราชพัสดุ โดยปกติสุข หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายหรือทำให้เสื่อมสภาพ แก่ที่ราชพัสดุ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่มีคำพิพากษาว่าผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรานี้ ศาลมีอำนาจสั่งในคำพิพากษา ให้ผู้กระทำความผิด คนงาน ผู้รับจ้าง ผู้แทน และบริวารของผู้กระทำความผิดออกไปจากที่ราชพัสดุนั้นด้วย

บรรดาเครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ หรือเครื่องจักรกลใด ๆ ซึ่งบุคคลได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้ใช้เป็นอุปกรณ์ให้ได้รับผลในการกระทำความผิดดังกล่าว ให้ริบเสียทั้งสิ้น โดยไม่ต้องคำนึงว่า เป็นของผู้กระทำความผิดหรือมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาของศาลหรือไม่

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๔๕ เป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย